

24. 4. 2025

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Pilotní DLT evidence přináší díky blockchainu zjednodušení pro emitenty i vlastníky zaknihovaných cenných papírů

Centrální depozitář cenných papírů (CDCP) začal na konci roku 2024 nabízet novou možnost evidence a vypořádání zaknihovaných cenných papírů založenou na technologii distribuovaného registru (DLT - Distributed Ledger Technology), která se využívá v blockchainových aplikacích. Díky DLT se otevírá prostor pro zjednodušení, zrychlení a zlevnění zaknihování a emisí cenných papírů (CP). Emitenti i investoři nově mohou při použití DLT evidence jednoduše otevírat majetkové účty přímo v CDCP online s využitím bankovní identity a následně k majetkovému účtu přistupovat přes internetovou nebo mobilní aplikaci.

Právní základ a principy DLT evidence

Systém byl vyvinut v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 858/2022 o pilotním režimu pro tržní infrastruktury založené na technologii sdíleného registru (DLTR), které bylo následně v českém právním řádu adaptováno zákonem č. [324/2023](#) Sb. do zákona č. [256/2004](#) Sb., o podnikání na kapitálovém trhu. Evidence založená na technologii DLT **bude nadále existovat jako paralelní systém vedle tradiční centrální evidence.**

V tradiční centrální evidenci jsou zaknihované CP evidovány dvoustupňově na dvou typech majetkových účtů - na účtu vlastníka a účtu zákazníků. **DLT evidence naproti tomu operuje výhradně na principu jednostupňové evidence - neexistují zde účty zákazníků, pouze účty vlastníků.** CDCP pak ve svých Pravidlech DLT evidence explicitně vylučuje držení CP na majetkovém účtu v DLT evidenci pro jiného.

Účastník DLT

Zřizování majetkových účtů a následné provádění pokynů v DLT evidenci zajišťují jeho účastníci. Účastníkem DLT se mohou stát pouze právnické osoby splňující regulatorní a technické požadavky, typicky půjde o licencované finanční instituce, jako jsou banky, obchodníci s CP, investiční platformy nebo poskytovatelé crowdfundingu.

Aktuálně jsou účastníky DLT evidence pouze CDCP a Burza cenných papírů Praha. Pro účastníky finančního trhu je klíčové právě postavení CDCP jako účastníka DLT evidence, které umožňuje jednoduchý přímý přístup emitentů a investorů bez nutnosti dalších zprostředkovatelů.

Otevření majetkového účtu v DLT evidenci - cesta k přímému přístupu investorů

Nově **odpadá nutnost mezičládku mezi emitenty / investory a CDCP**, kterým je při standardním postupu zaknihování cenných papírů účastník CDCP (obvykle obchodník s cennými papíry či banka). **Investoři si nyní mohou otevřít majetkový účet v DLT evidenci sami a plně online**, což výrazně zjednodušuje celý proces. Ověření totožnosti probíhá prostřednictvím **Bank ID**, které

zároveň zahrnuje všechny nezbytné kroky, jako je **AML kontrola a KYC proces**. Fyzické dokumenty již nejsou potřeba a celý proces lze dokončit během několika minut.

Jakmile investor podá žádost o otevření účtu, **automaticky tím uzavírá smlouvu o vedení majetkového účtu s CDCP jako účastníkem DLT evidence**, který následně účet zřídí. Každý investor může mít v DLT evidenci pouze jeden účet, a to vždy prostřednictvím jednoho konkrétního účastníka DLT evidence. Veškeré výpisy z účtu a další relevantní informace investor získává přímo prostřednictvím účastníka, který účet zřídil – což je aktuálně primárně přímo sám CDCP.

Po otevření majetkového účtu v DLT evidenci umožňuje CDCP přistupovat na tento účet a podávat pokyny přes speciální internetovou nebo mobilní aplikaci.

Pro emitenty CP se proces registrace příliš neliší od již zavedených pravidel. Stejně jako v běžné centrální evidenci je nutné mít přidělený LEI kód a identifikační číslo emise ISIN, a také uzavřít smlouvu o vedení evidence emise doplněnou o dodatek pro zápis do DLT evidence. Emitent následně v dalším kroku specifikuje, na které majetkové účty budou CP připsány.

DLT vypořádací systém

CDCP provozuje vedle DLT evidence také DLT vypořádací systém, který je oddělený od základního vypořádacího systému UNIVYC (také provozovaného CDCP). DLT vypořádací systém umožňuje vypořádání obchodů v DLT evidenci jak formou DVP (*delivery versus payment*, dodání proti zaplacení), tak formou DFP (*delivery free of payment*, dodání bez zaplacení).

Na rozdíl od systému UNIVYC se nejedná o systém s neodvolatelností vypořádání a nevyužívá účty zúčtovacích bank v ČNB.

Využití blockchainové technologie

Jedním z klíčových přínosů DLT evidence je eliminace nutnosti rekonciliace dat díky využití blockchainové technologie. V distribuovaném registru disponují všechny nody – tedy subjekty zapojené do DLT systému – shodnými daty. Jakmile je záznam jednou potvrzen a validován všemi uzly, je prakticky nemožné, aby se jednotliví účastníci rozcházel ve svých evidovaných údajích. Účastníci DLT se aktivně podílejí na ověřování a potvrzování transakcí v rámci distribuovaného registru. Na rozdíl od standardního systému centrální evidence, kde hlavní evidenční činnost vykonává přímo CDCP, umožňuje DLT evidence účastníkům přímo se zapojit do správy a validace transakcí. Každý účastník provozuje svůj vlastní technologický uzel (*node*), prostřednictvím kterého komunikuje s DLT sítí a zapisuje transakce do registru.

Pilotní režim DLT

DLT evidence je formálně vedena v pilotním režimu, který je aktuálně nastaven jako dočasný do roku 2029. V současné fázi režim umožňuje zápis **akcií, dluhopisů a CP fondů kolektivního investování**. Celkový objem CP v DLT evidenci je v rámci pilotního režimu omezen na 6 miliard EUR. Do budoucna se očekává, že Evropská komise rozhodne o prodloužení „dočasnosti“ a případně i o rozšíření použitelných investičních nástrojů.

Autoři článku vznik DLT evidence vítají a oceňují inovativní přístup CDCP. Nový režim může být dobrým řešením například pro emise zaknihovaných dluhopisů, když chce emitent vydávat dluhopisy napřímo, bez zapojení obchodníka s cennými papíry. DLT evidence také může být vhodnou alternativou pro akciové společnosti se zaknihovanými akciemi, která zlevní a zjednoduší vlastnictví a správu akcií jejich akcionářům.

Mgr. Vojtěch Láška, LL.M.,
advokát, partner

Kristýna Antonová,
paralegal

KLB LEGAL

KLB Legal, s.r.o., advokátní kancelář

Letenská 121/8
118 00 Praha 1

Tel.: +420 739 040 363
e-mail: info@klblegal.cz

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Byznys a paragrafy, díl 32.: Konkurenční doložka](#)
- [Skryté ujednání v realitní smlouvě - zbytečná hra na schovávanou](#)
- [Odpovědnost člena voleného orgánu dle § 159 OZ a vymezení škody způsobené právnické osobě](#)
- [Vnosy do společného jmění manželů a jejich valorizace v aktuální judikatuře Nejvyššího soudu a Ústavního soudu](#)
- [Právo na přístup ke kamerovým záznamům: střet GDPR, informačního zákona a praxe veřejných institucí](#)
- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)

- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná řešení](#)